

Raadsvoorstel

Raadsvergadering

16 december 2019

Commissie Samenleving

3 december 2019

Afdeling en opsteller

ROW/Jan Webbink (j.webbink@heerde.nl) / Robinia Perlot (r.perlot@heerde.nl)

Portefeuille

Y. Çegerek

Programma

Ruimte

Opnemen in Bestuursagenda

Nee

Agendapunt

17.

Onderwerp

Afvalstoffenheffing 2020

De raad besluit om:

1. Op het zogenaamde vastrecht (de jaarlijkse tarieven afvalstoffenheffing) voor het jaar 2020 een jaarlijkse indexering toe te passen en het vervolgens met € 20,- te verhogen;
2. Het resterende tekort van € 226.100,- te dekken uit de reserve afvalstoffenheffing;
3. De begroting 2020 overeenkomstig de calculatie afvalstoffenheffing 2020 te wijzigen.

Inleiding

Elk jaar stelt de raad de verordening afvalstoffenheffing vast. In de Verordening afvalstoffen 2020 zijn tarieven opgenomen die op basis van calculatie (zie bijlage 2 bij dit raadsvoorstel) zijn bepaald. De calculatie is gebaseerd op de eindafrekening over het jaar 2018 en de concept voorschotnota 2020 van ROVA. De voorschotnota 2020 van ROVA is gebaseerd, geïndexeerd en geactualiseerd op basis van de ingezamelde hoeveelheden over de eerste twee kwartalen van 2019.

Beoogd effect

Beoogd wordt dat de exploitatie van de afvalinzameling volledig kostendekkend is door een adequate tariefstelling en de inzet van de in het verleden opgebouwde reserve. Hierbij is de BTW component die in aanmerking komt voor compensatie uit het BTW-compensatiefonds meegenomen. Uitgangspunt is de methodiek van het 'omgekeerd inzamelen'. In deze methodiek wordt de actieve burger beloond voor goed scheidingsgedrag, namelijk het zo min mogelijk aanbieden van restafval door het afval beter te scheiden.

Bevoegdheid / Juridisch kader

Voor het verkrijgen van inkomsten kan de gemeente belastingen en rechten heffen.

Krachtens bijzondere wetten kunnen gemeenten tevens heffen:

Afvalstoffenheffing voor de verwerking van huishoudelijk afval (artikel 15.33 Wet Milieubeheer).

Het vaststellen van belastingverordeningen is een bevoegdheid van de raad conform artikel 216 en artikel 147, lid 1 van de gemeentewet.

Eerdere besluitvorming en kaders

1. Nota reserves en voorzieningen van 5 februari 2015.

Argumenten

- 1.1. Om de afvalstoffenheffing als bestemmingsbelasting te kunnen heffen en daarbij gebruik te kunnen maken van een voor 2020 geactualiseerde tarieventabel, dient de verordening door de gemeenteraad te worden vastgesteld (zie separaat raadsvoorstel vaststelling belastingverordeningen 2020).

- 1.2. *"Diftarparadox"*

In de pers¹ wordt gewezen op de zogenaamde diftarparadox als medeoorzaak voor het stijgen van de kosten voor afvalverwerking. Des te minder restafval, hoe minder inkomsten uit de variabele heffing. Goed afscheiden zou leiden tot een stijging van het vastrecht. Dit beeld is echter niet juist. De stijging van het vastrecht heeft niet te maken met het hanteren van gedifferentieerde tarieven. Het heeft ook niet te maken met het invoeren van een lagere inzamelfrequentie van de restafvalcontainer per 1 juli 2019. De stijging van het vastrecht is een gevolg van oplopende kosten en dalende opbrengsten van plastic, metalen en drankenkartons (pmd) en oud papier.

- 1.3. *Achtergrond kostenstijgingen*

De afzetmarkten voor papier, textiel en metalen staan onder druk. Als gevolg van het Chinese importverbod op 24 recyclebare afvalstromen per 1 januari 2018 heeft een verschuiving in afzetmogelijkheden geleid tot een daling in opbrengsten van papier, textiel en metalen.

Ten aanzien van de inzameling van plastic, metaal en drankenkartons geldt dat de kosten van de distributie van inzamelzakken door ROVA in de begroting zijn opgenomen. Dit werd voorheen via de jaarrekening verrekend. De kosten voor sorteren en vermarkten plastic, metalen en drankenkartons nemen toe en de opbrengsten nemen af.

Daarnaast staat de kwaliteit van de apart ingezamelde grondstoffen onder druk. Vervuiling van de ingezamelde grondstoffen leidt tot afkeur en daarmee tot kostenstijgingen.

- 1.4. *Geen automatische stijging heffing voor de inwoner*

Een inwoner kan door goed te scheiden, zelf beïnvloeden hoeveel hij of zij aan variabele heffing betaalt. Onder de streep betekent dit dat een inwoner niet automatisch meer kwijt hoeft te zijn aan de afvalstoffenheffing over het jaar 2020 door actief het afval te scheiden ook al gaat het vastrecht omhoog.

- 1.5. *Heerde scheidt haar afval goed*

De voorlopige cijfers over 2018 laten landelijk een verdere daling tot 180-185 kilogram en 63-64% afvalscheiding zien. Heerde doet het heel veel beter. Heerde heeft over het jaar 2018 een mijlpaal bereikt. De gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner is voor het eerst onder de 100 kilogram gedaald tot 97 kilogram. Heerde scheidt maar liefst 81% van haar afval.

- 1.6. *Stand van de reserve*

De afgelopen jaren is het verschil tussen de kosten en de inkomsten opgevangen door het inzetten van de opgebouwde reserve. Op 1 januari 2019 bedroeg de reserve € 743.500,-. Per 1 januari 2020 bedraagt deze € 556.500,-. Indien de hoogte van het vastrecht alleen wordt geïndexeerd bedraagt de onttrekking aan de reserve over het jaar 2020 € 380.000,-.

In de Nota van reserves en voorzieningen van 5 februari 2015 (blz. 13, bijlage 3) is aangegeven dat de gewenste maximumstand van de reserve € 400.000,- bedraagt. De ondergrens van de reserve bedraagt € 200.000,-. Indien alleen indexering plaatsvindt en geen enkele verhoging zal het bedrag van de reserve op 1 januari 2021 onder de afgesproken ondergrens van € 200.000,- komen, namelijk op € 179.000,-. Gekozen wordt voor een stapsgewijze verhoging van het vastrecht, waardoor over het jaar 2020 nog zal worden ingeteerd op de opgebouwde reserve.

¹ Zie bijvoorbeeld De Stentor van 22 juni 2019, Johannes Rutgers, "Apeldoorn scheidt afval steeds beter – en toch gaat afvalnota waarschijnlijk omhoog".

1.7. *Naar een 100% kostendekkende afvalbegroting*

De stand van de reserve maakt duidelijk dat toe gewerkt moet worden aan een balans tussen inkomsten en uitgaven op de afvalstoffenbegroting. De cijfers geven aan dat een verhoging van het vastrecht onvermijdelijk is. Door per 1 januari 2020 het vastrecht te verhogen, komt de stand van de reserve tussen de in de Nota reserves en voorzieningen gewenste maximale bovengrens en de minimale ondergrens. Bovendien wordt op deze wijze speelruimte behouden om eventuele investeringen te doen voor eventueel gewenste stappen richting het doel van 100% circulaire afvalscheiding in 2025, maar ook om eventuele onverwachte negatieve ontwikkelingen op te vangen.

1.8. *Hoogte heffing ten opzichte van andere ROVA gemeenten, landelijk.*

Over 2019 betaalde een inwoner met minicontainer een bedrag van € 120,84 aan vastrecht. Een inwoner die zijn afval aanbiedt via een ondergrondse container € 101,88. Gekeken naar de ROVA gemeenten (vastrecht plus variabel recht) zit Heerde over het jaar 2018 met gemiddeld € 170,- net onder het gemiddelde van 175,- wat betreft de hoogte van de afvalstoffenheffing. Landelijk gezien zit Heerde wat betreft de afvalstoffenheffing ver onder het gemiddelde van € 240,-².

Kanttekeningen

- 1.1. Deze verhoging van het vastrecht komt vlak na het invoeren van een lagere frequentie voor het inzamelen van de restafvalcontainer. Het is mogelijk dat onze inwoners de recente wijziging van de afvalinzameling als oorzaak gaan bestempelen van de tariefswijziging. Dat is echter niet het geval. In de communicatie over deze verhoging zal nadrukkelijk uitgelegd moeten worden dat deze verhoging van het vastrecht onvermijdelijk is, omdat al een aantal jaar de kosten de inkomsten overschrijden en ingeteerd wordt op de reserve. Langer ongewijzigd interen op de reserve is niet mogelijk.
- 1.2. Een verdere verhoging van het vastrecht in 2021 is op dit moment bij ongewijzigde omstandigheden onvermijdelijk. Over het jaar 2020 zijn de kosten hoger dan de inkomsten en wordt verder ingeteerd op de opgebouwde reserve. Dit geldt bij ongewijzigde omstandigheden ook voor het jaar 2021. De stand van de reserve (€ 556.500,- op 1 januari 2020) staat niet toe dat geen verhoging wordt doorgevoerd bij de huidige stand van de inkomsten.

Geld

De begroting 2020 wordt overeenkomstig de bijgaande begrotingswijziging (bijlage 4) gewijzigd. De onttrekking aan de reserve afvalstoffenheffing bedraagt € 226.100,-. De exploitatie van de afvalinzameling is met behulp van de inzet van de reserve afvalstoffenheffing kostendekkend. Het jaarlijkse tarief afvalstoffenheffing (het zogenaamde vastrecht) bedraagt op dit moment:

- Per perceel aangesloten op minicontainers € 120,84;
- Per perceel aangesloten op verzamelcontainers € 101,88.

Het jaarlijks tarief afvalstoffenheffing (het zogenaamde vastrecht) bedraagt met ingang van 1 januari 2020:

- Per perceel aangesloten op minicontainers € 142,56;
- Per perceel aangesloten op verzamelcontainers € 123,36.

Het aanbiedingstarief afvalstoffenheffing (het variabele tarief) wordt niet verhoogd of geïndexeerd en blijft het volgende bedragen:

- Voor een restafvalcontainer van 240 liter € 10,60;
- Voor een restafvalcontainer van 140 liter € 6,50

² Zie hierover de Actieve Raadsinformatie over het onderwerp Monitor 2018 Afvalinzameling van 2 juli 2019.

- Voor het aanbieden van restafval via de verzamelcontainer € 1,80;
- Voor het aanbieden van gftcontainer € 0,-.

Communicatie

Na de vaststelling door de Raad wordt de Verordening afvalstoffenheffing 2020 op de gemeentelijke website geplaatst. Tevens worden persberichten verspreid over de verhoging van het jaarlijkse tarief afvalstoffenheffing waarbij nadrukkelijk aandacht wordt geschonken aan het waarom van deze verhoging.

Inclusiviteit

Bij Diftar bestaat de mogelijkheid voor maatwerk en oplossingen indien bij inwoners onoverkomelijke problemen ontstaan, bijvoorbeeld door het bieden van een tweede container. Daarnaast wordt aan bepaalde groepen kwetsbare inwoners tegemoet gekomen door het bieden van de mogelijkheid tot kwijtschelding van de afvalstoffenheffing.

Cittaslow

De gemeente Heerde streeft naar een 100% circulaire afvalinzameling in het jaar 2025. Met de invoering van "omgekeerd inzamelen" per 1 januari 2014 en een lagere inzamelfrequentie van de restafval minicontainer per 1 juli 2019 zijn belangrijke stappen gezet op weg naar een 100% circulaire afvalinzameling. Dit streven om te komen tot een 100% circulaire afvalinzameling past binnen het gedachtegoed van Cittaslow, waarin wordt gestreefd naar een gezond milieu en bewustwording van kwaliteit van leven en leefomgeving.

Inkoop en SROI

Niet van toepassing.

Uitvoering

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing in 2020 wordt de Verordening afvalstoffenheffing 2020 gehanteerd.

Advies commissie(s)

De commissie adviseert behandeling als A-onderwerp.

Heerde, 5 november 2019

Het college van Heerde

mr. J.A. Koops-Scheele

B. van Zuthem

, burgemeester

, gemeentesecretaris

Bijlagen:

1. Raadsbesluit afvalstoffenheffing 2020;
2. Calculatie afvalstoffenheffing 2020;
3. Nota reserves en voorzieningen van 5 februari 2015;
4. Begrotingswijziging naar aanleiding van calculatie afvalstoffenheffing 2020.

Ter inzage:

Geen.